

استانداردهای برنامه درسی حوزه زبان و ادبیات فارسی که ارزشیابی میزان تحقق آنها، نشان دهنده میزان تحقق اهداف مورد نظر برنامه درسی این حوزه است، به ترتیب ذیل می باشند:

## ایده کلیدی توانش ارتباطی

### استانداردهای ارزشیابی ایده کلیدی توانش ارتباطی در دوره اول ابتدایی

ایده کلیدی	دوره تحصیلی	ارکان محتوا	استانداردهای ارزشیابی
توانش ارتباطی	اول ابتدایی	مقتضی زبان	<ul style="list-style-type: none"> <li>● واحدهای زنجیری و زبر زنجیری در سطح واج، هجا، کلمه و جمله را در مجموعه یا زوج های کمینه تمیز شنیداری می دهد.</li> <li>● واحدهای زنجیری و زبر زنجیری در سطح واج، هجا، کلمه و جمله را درک و بیان می کند.</li> <li>● واژگان پایه را درک و بیان می کند.</li> <li>● تعداد کلمات درکی و بیانش روز افزون است.</li> <li>● معنای کلمات را می پرسد.</li> </ul>
			<ul style="list-style-type: none"> <li>● واژه، هجا و واج هدف را در مجموعه واژه ها (به لحاظ واکداری و واجگاهی و اجراهی؛ همخوان و واکه، آغاز و پایانه و میانه؛ ترتیب آوایی) تمیز شنیداری می دهد.</li> <li>● از دستورات شفاهی چندگانه پیروی می کند.</li> <li>● توجه، تمرکز و دقت شنیداری او از نظر زمان، یادآوری و درک نسبت به شنیده های جذاب متناسب با دوره اول ابتدایی روز افزون است.</li> <li>● جملات ساده شنیداری را در یک توالی و پیوستگی منطقی می فهمد و به کار می برد.</li> <li>● سؤالاتی را که درباره تجارب نزدیک به صورت شفاهی پرسیده می شوند، می فهمد و پاسخ می دهد.</li> <li>● معنی پرسش واژه های پرسامد را می فهمد و به سوالات پاسخ مناسب می دهد.</li> <li>● وقتی متنی را می شنود، نشان می دهد که کلمات و معنای آنها را فهمیده است.</li> <li>● به پرسش های درک اطلاعات صریح و استنباطی از متن شنیداری پاسخ می دهد.</li> <li>● اطلاعات و ایده های کلیدی و اصلی موجود در رسانه شنیداری (یا از متنی که بلند خوانده شده) را بازگو می کند.</li> <li>● به انواع گوناگون سؤالات درسی متناسب با دوره اول ابتدایی که به صورت شفاهی ارائه می شوند به صورت مناسب و مقتضی پاسخ می دهد.</li> </ul>
			<ul style="list-style-type: none"> <li>● در بحث های کلاسی شرکت می کند و برای نظرات خود دلیل ارائه می دهد.</li> <li>● توصیف شخصیت ها و حوادث داستان با توالی درست را می فهمد و باز می گوید.</li> <li>● در معرفی و توصیف افراد، مکان ها، اشیا، حوادث و اتفاقات با طرز بیان و آهنگ مناسب از جملات کوتاه و ساده استفاده می کند.</li> <li>● به هنگام ارتباط کلامی یا شفاهی زبان فارسی (واژگان، دستور و گفتمان) را متناسب با دوره اول ابتدایی به کار می برد.</li> <li>● برای بیان افکار و احساسات خود از عناصر زبانی و غیر زبانی مانند حالت های صورت استفاده می کند.</li> <li>● با طرز بیان و آهنگ مناسب صحبت می کند.</li> </ul>

استانداردهای ارزشیابی	ارکان محتوا	دوره تحصیلی	ایده کلیدی
<ul style="list-style-type: none"> <li>● شباهت‌ها و تفاوت‌های ظاهری حروف و واژه‌های نوشته را تشخیص می‌دهد و بر اساس شکل نوشتاری آنها را تمیز می‌دهد.</li> <li>● مختصات رسم خط (املای) را می‌داند و از آنها پیروی می‌کند.</li> <li>● می‌داند که بین نوشته‌ها، تصاویر و زیرنویس‌ها رابطه معنادار وجود دارد.</li> <li>● می‌داند حروف الفبا اسم دارند و شکل ظاهری آنها با هم فرق می‌کند.</li> <li>● نسبت به نظام آوایی کلمه‌های فارسی آگاهی دارد (یعنی می‌تواند بازشناسی، دستکاری و بازگویی کند).</li> <li>● در کدگشایی و خواندن کلمات جدید هم از سرنخ‌های تصویری استفاده می‌کند و هم از صداکشی حروف، و خواندن خود را تصحیح می‌کند.</li> <li>● متن کتاب‌های کودک را با کمک معلم رسا، سلیس و روان می‌خواند و درک می‌کند.</li> <li>● لحن خواندن جملات خبری، پرسشی، عاطفی و امری را در خواندن رعایت می‌کند.</li> <li>● هنگام خواندن شعرهای ساده موضوع کلی آن را درک می‌کند.</li> <li>● اطلاعات صریح و ضمنی متن را درک می‌کند.</li> <li>● اطلاعات روی جلد مانند عنوان کتاب، نام نویسنده و تصویرگر را تشخیص می‌دهد و می‌خواند.</li> </ul>	خواندن	اول ابتدایی	توانش ارتباطی
<ul style="list-style-type: none"> <li>● مهارت‌های روانی - حرکتی مربوط به فعالیت نوشتن را به کار می‌برد.</li> <li>● از نقاشی و عکس برای بیان داستان یا انتقال منظور و مقصود استفاده می‌کند.</li> <li>● حروف الفبا را به درستی می‌نویسد.</li> <li>● واژگان آشنای دیداری دوره اول ابتدایی را که به طور مرتب و فراوان به کار می‌برد، درست می‌نویسد.</li> <li>● در نوشتن، فاصله‌ها را رعایت می‌کند.</li> <li>● درباره دیده‌ها، شنیده‌ها و رخداد‌های اطرافش جملات ساده می‌نویسد.</li> <li>● درباره قصه تصویری داستان‌هایی می‌نویسد که تعداد محدودی اتفاق و رخداد متوالی دارد.</li> </ul>	نوشتن		
<ul style="list-style-type: none"> <li>● نوبتی صحبت می‌کند</li> <li>● در گفت و گوها مشارکت می‌کند.</li> <li>● صحبت دیگران را قطع نمی‌کند.</li> <li>● به گوینده توجه می‌کند و به سخنان او گوش می‌کند.</li> </ul>	احترام به مخاطب.		

مفاهیم

دوره  
تحصیلی

محتوا

استاندارد ارزشیابی

- با مفهوم «وزن» آشنا می‌شود.
- نسبت به تفاوت‌های «متن» و «شعر» آگاهی می‌یابد.
- با مفهوم «مصراع» و «بیت» آشنا می‌شود.
- با مفهوم «قافیه» آشنا می‌شود.
- تعدادی از قافیه‌های ساده را می‌شناسد.
- با مفهوم «همانندی ادبی دو چیز (تشبیه)» آشنا می‌شود.
- با مفهوم «زنده‌انگاری اشیاء (جان‌بخشی)» آشنا می‌شود.

دانش‌زبانی

- تعداد بخش‌های یک واژه را مشخص می‌کند و آهنگ کلمات و کلمات هم‌آهنگ را با بخش کردن تشخیص می‌دهد.
- با توجه به وزن، یک شعر موزون را از یک متن تشخیص می‌دهد.
- با دقت به آثار ادبی گوش می‌دهد و نسبت به متن آن‌ها، واکنش نشان می‌دهد.
- مصراع‌ها و ابیات یک شعر را تشخیص می‌دهد.
- کلمات هم‌قافیه ساده را تشخیص می‌دهد.
- قافیه‌های موجود در یک شعر را تشخیص می‌دهد.
- با توجه به وجود قافیه در اشعار، یک شعر را از یک متن تشخیص می‌دهد.
- برای تعدادی از کلمات ساده، پیشنهاد قافیه می‌دهد.
- «همانندی میان دو چیز (تشبیه)» و «زنده‌انگاری اشیاء (جان‌بخشی)» را در گفتار و نوشتار تشخیص می‌دهد.
- در تصویرها دقت می‌کند و جزئیات تصویر را توصیف می‌کند.
- قصه‌ها و ماجراهایی که شنیده، دیده یا خوانده است را به صورت روان و زیبا بازگو می‌کند و می‌نویسد.
- روایت شخصی خود را از یک داستان یا فیلم یا حکایت بیان می‌کند.
- با تقلید از داستان‌های کوتاه خوانده شده یا شنیده شده، داستانی کوتاه می‌نویسد.
- بین دو چیز مشابه، به درستی همانندی ادبی برقرار می‌کند.
- اشیاء و پدیده‌های اطراف را به صورتی ادبی، زنده می‌بیند و تعدادی از ویژگی‌های انسانی را به درستی به آنها تعمیم می‌دهد.
- درباره پدیده‌ها و موضوعات مختلف با توجه به تشبیه و جان‌بخشی، تخیل خود را به کار می‌گیرد.
- در تصویرها دقت می‌کند و از زبان یکی از پدیده‌های تصویر، تصویر را توصیف می‌کند.

- با «ردیف» و «قافیه» و جایگاه آنها در شعر آشنایی پیدا می‌کند.
- با مفهوم «قالب شعری» آشنا می‌شود.
- با کلیات قالب‌های «غزل» و «مثنوی» آشنایی پیدا می‌کند.
- با «شعر نیمایی» و «شعر سنتی» و تفاوت قالب آنها به صورت مقدماتی آشنا می‌شود.
- با چپ‌سنتی «داستان» و تفاوت آن با «متن» آشنا می‌شود.
- با عناصر داستان مانند «شخصیت» و «زاویه دید» آشنا می‌شود.

استاندارد ارزشیابی	محتوا	دوره تحصیلی	مفاهیم
<ul style="list-style-type: none"> <li>● در صورت داشتن استعداد ادبی آن را شناسایی می کند.</li> <li>● ذوق ادبی خود را تقویت می کند.</li> <li>● به گونه های متنوع ادبیات فارسی از قبیل داستان ها و اشعار ویژه کودکان از فرهنگ ها و گویش های مختلف گوش می کند و از آنها لذت می برد.</li> <li>● از شعر خوانی و قصه گفتن برای دیگران لذت می برد.</li> <li>● از خواندن انواع کتاب های داستانی و اشعار کودکانه لذت می برد.</li> <li>● از نوشتن لذت می برد و درباره افکار، احساسات و تخیلات خود با اشتیاق می نویسد.</li> <li>● نسبت به اثرگذاری اجتماعی و رسانهای آثار ادبی درکی مقدماتی می یابد.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">پرورش خلاقیت ادبی</p>	<p style="text-align: center;">اول ابتدایی</p>	<p style="text-align: center;">آفرینش ادبی</p>

## ایده کلیدی حفظ و اعتلای فرهنگ و تمدن اسلامی ایران

### حفظ و اعتلای فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی

#### اول ابتدایی

ایده  
کلیدی

دوره  
تحصیلی

#### استاندارد ارزشیابی

<ul style="list-style-type: none"> <li>● شایستگی های اخلاق فردی را در متون ادبی تشخیص می دهد، درباره آنها صحبت می کند و آنها را به کار می گیرد.</li> <li>● شایستگی های اخلاق اجتماعی را در متون ادبی تشخیص می دهد، درباره آنها صحبت می کند و آنها را به کار می گیرد.</li> <li>● خدادوستی در دانش آموز تقویت می شود.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">مفاهیم و آموزه های اسلامی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● در مناسبت های دینی و ملی می تواند آداب و مناسک را درک و توصیف کند و در اجرای آنها کمک کند.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">عناصر سازنده فرهنگ و تمدن ایرانی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● در داستان های بزرگان دینی و ملی، قهرمان داستان، قهرمان ذهنی کودک می شود و او رفتارهای قهرمان داستان را تقلید و شبیه سازی می کند.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">مفاخر فرهنگ ایرانی - اسلامی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● می تواند به خط خوش بنویسد. پیام متون و تصاویر را به خوبی درک می کند و می تواند منظور خود را از طریق متن و نقاشی منتقل کند.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">هنر ایرانی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● می تواند به وضوح، صراحت و متانت نظر خود را مطرح کند.</li> <li>● به دیگران (انسان، حیوان، محیط) محبت دارد. شاد و امیدوار است.</li> <li>● مفهوم مال من و مال دیگری را می فهمد.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">فهم و به کار گیری آموزه های اخلاقی اسلام</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● آداب نوروز و رمضان را می شناسد، دوست دارد و انجام می دهد.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">آشنایی با گویش ها و لهجه های فارسی و فرهنگ و آداب و رسوم ملی، مذهبی و قومی ایرانیان</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● با بزرگان دینی و ملی همذات پنداری می کند و رفتارهایشان را تقلید می کند.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">آشنایی با شخصیت های برجسته دینی، علمی و ادبی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● مشاغل ادبی را به رسمیت می شناسد. برخی از دانش آموزان مشاغل ادبی را در میان آرزوهای شغلی خود برمی شمردند.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">آشنایی با مشاغل مرتبط با ادبیات</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● اخلاق فردی و اجتماعی اش متناسب با فطرت و آموزه های دینی شکل می گیرد.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">تربیت فطری، اخلاقی و آشنایی و همدلی با فرهنگ اسلامی ایرانی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● آداب و سنن دینی و ملی را می شناسد و با آنها انس دارد.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">تقویت ارزش های قومی و ملی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● از بزرگان دینی و ملی الگو می گیرد.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">الگو گیری از مفاخر فرهنگی و قدرت فهم و نقد سنت ها</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>● به زبان ارتباطی متون و تصاویر مجهز می شود.</li> </ul>	<p style="text-align: center;">تقویت ذوق و فهم هنری</p>	